

HET KORTE LEVEN VAN GERRIT

Achter ieder document en elke foto zit een verhaal en dat maakt ons vaak nieuwsgierig. Bijvoorbeeld het plotselinge vertrek van iemand waar we vraagtekens bij zetten of tegenstrijdigheden in verschillende documenten over dezelfde kwestie. Kortom, het leidt vaak tot discussies tussen de schrijvers en samenstellers van dit boek en soms tot onderzoek. De aanleiding voor dit verhaal begint met het doorspitten van een oud archief van de Rudolphstichting. We vinden in dit archief een dossier over een 16 jarige jongen die in juni 1952 als gevolg van een noodlottig ongeval in de smederij om het leven kwam.

Afb 1955, de oude smederij volop in bedrijf. In juni 1952 plaats van het ongeval

Op de middag van vrijdag 20 juni 1952 sloeg het noodlot toe. Tijdens een stoeipartij in de smederij werd Gerrit door een groepsgenoot overgoten met een blik benzine en één van de knapen die bij dit incident betrokken was kwam te dicht met vuur in de buurt van Gerrit. De gevolgen daarvan waren niet te overzien. Met ernstige brandwonden werd Gerrit naar het ziekenhuis 'Salem' in Ermelo gebracht, waar hij om half twee 's nachts op 21 juni 1952 op 16 jarige leeftijd overleed. Aan zijn korte leven, dat de laatste jaren werd getekend door verlies en verdriet, was op dramatische wijze een einde gekomen. Op donderdag 26 juni om 12.00 uur hebben zijn, broers, zussen, familie en belangstellenden zijn lichaam te ruste gelegd op de Noorderbegraafplaats te Haarlem.

Gerrit was een leuke Haarlemse jongen, maar volgens de overleveringen soms wel heel erg ondeugend. Hij veranderde toen hij, als veertienjarige, zijn vader dood in bed vond en het verergerde nadat zijn moeder twee jaar later ook overleed. Gerrit was 16 jaar en wees. Tijdens de ziekteperiode van zijn moeder kreeg hij een warme plek bij zijn oom en tante. Na het uiteenvallen van het gezin werd hij daar definitief opgenomen. Zij ontfermden zich over hem en zijn oom voelde zich als een trotse vader.

Omdat Gerrit het overlijden van zijn beide ouders maar heel moeilijk kon verwerken, raakte hij verstrikt in zijn grote verdriet en dat maakte hem tot een psychisch kwetsbare jongen. Zijn oom en tante stelden, met vooral veel liefde en zorg, alles in het werk om hem de veilige plek te bieden die hij nodig had. Helaas bleek na verloop van tijd dat ze, ondanks alle liefdevolle inspanningen, Gerrit uit handen moesten geven. Hun teleurstelling was zeer groot.

Gerrit werd op 25 april 1952, drie maanden na het overlijden van zijn moeder, geplaatst op de 'Rudolphstichting te Achterveld (het latere jeugdorp De Glind). Zes weken verbleef hij in het jongenspaviljoen en daarna werd hij opgenomen in het pleeggezin van de bedrijfsleider van de smederij. Overdag werkte hij in de smederij van de stichting om zich verder in het metaalvak te bekwamen. Het bleek voor Gerrit, die worstelde met verdriet en verlies, de plek te zijn waar hij het kon verwerken. Haarlem was in die tijd ver weg en uit zijn briefwisseling bleek, dat hij erg terug verlangde naar broers en zussen, familie en ook vrienden die hij in Haarlem had moeten achterlaten, maar zijn eerste ervaringen in deze twee weken in dit pleeggezin vielen hem niet tegen.

In een gesprek met Henk Verhoeven, de jongere broer van Gerrit, hoorden we dat de opvang van beide zussen die spoorslags naar het ziekenhuis waren afgereisd, minimaal was. Aandacht in het ziekenhuis voor de nabestaanden was er niet. Na de dood van Gerrit moesten ze onmiddellijk het ziekenhuis verlaten. Beide zusters waren in gezelschap van de toezienend voogd. Er werd hun nog geen kopje koffie aangeboden. Ze zijn daarna naar de Rudolphstichting vertrokken waar ze gelukkig te eten en drinken kregen. Maar dat was voor hen niet het belangrijkste. Ze wilden graag met de directie en de pleegvader spreken over het ongeval om antwoord te krijgen op de vraag: "Hoe kon dit gebeuren?" Helaas is dat niet gelukt, ondanks de inspanningen van de toezienend voogd. Dat heeft de familie nooit begrepen en veel verdriet gedaan. De aanwezigheid van de directeur van de Rudolphstichting op de begrafenis van Gerrit, het 'In Memoriam' en andere condoleances van o.a. het bestuur van de stichting heeft niet kunnen voorkomen dat de familie zich in de steek gelaten heeft gevoeld. Men heeft naderhand nooit meer iets van de stichting gehoord. Ook wist men niet dat er een officieel onderzoek was ingesteld naar de oorzaak van het ongeval. Ze bleven met allerlei vragen zitten.

Het verlies van beide ouders en broer Gerrit, maar tevens het gedwongen verlaten van de veilige plek waar ze waren opgegroeid was een traumatische ervaring die zijn sporen had nagelaten. Er werd nauwelijks over het verleden gesproken. Dat was te pijnlijk. Ruim zestig jaar na het ongeval hebben Henk en zijn nicht Tillie het leven van de familie Verhoeven in woord en beeld zichtbaar gemaakt. Met deze aanvullende informatie uit het oude archief van de Rudolphstichting hebben we de familie iets meer kunnen vertellen over de toedracht, het uitgevoerde onderzoek en de uitkomsten hiervan. *(Bron: Henk Verhoeven en archiefstukken Rudolphstichting)*

Jaap Krediet en Rieke Visser, 28 januari 2017